

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2016 р.

Система прийняття управлінських рішень

Робоча програма
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.030601 «Менеджмент»

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Система прийняття управлінських рішень» для студентів за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент» (заочна форма на базі м/с). – 27 серпня 2015 р. – 6 с.

Розробник: Тоцька О. Л. – доцент кафедри менеджменту, к. е. н., доцент

Рецензент: Стрішенець О. М. – завідувач кафедри кафедри економіки природокористування та економічної теорії, д. е. н., професор

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 1 від 27.08.2015 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л. М.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № __ від __.__.2016 р.

Голова науково-методичної комісії інституту: _____ (Бегун С. І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 5 від 20.01.2016 р.

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни «Система прийняття управлінських рішень» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи прийняття управлінських рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Система прийняття управлінських рішень» пов'язаний із дисциплінами «Менеджмент», «Самоменеджмент», «Стратегічний аналіз».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Загальні принципи розробки управлінських рішень.
2. Методи прийняття управлінських рішень.
3. Методи оцінки, організація та контроль управлінських рішень.

1. Опис навчального курсу

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	0306 «Менеджмент і адміністрування» 6.030601 «Менеджмент»	вибіркова
ІНДЗ: немає	Менеджмент	Рік підготовки: 1
Загальна кількість годин: 90		Семестр: 1
		Лекції: 8 год.
	Бакалавр	Практичні (семінари): 4 год.
		Самостійна робота: 66 год.
		Консультації: 12 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Система прийняття управлінських рішень» є формування системи знань із розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень, необхідних для практичної діяльності управлінців.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Система прийняття управлінських рішень» є висвітлення загальних принципів розробки управлінських рішень; ознайомлення з методами прийняття й оцінки управлінських рішень, їх організацією та контролем.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

методи прийняття та реалізації управлінських рішень;

вміти:

використовувати різні методи та моделі, що сприяють прийняттю управлінських рішень у визначених ситуаціях, в умовах ризику та невизначеності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Процес управління й управлінські рішення

Теоретичні основи розробки, прийняття та реалізації рішень. Природа управлінських рішень. Класифікація та типологія рішень. Графічне зображення проблемної ситуації.

Тема 2. Технології та моделі процесу розробки управлінських рішень

Технологія розробки рішень. Моделювання процесу розробки рішень. Підходи в прийнятті рішень різними школами управління. Умови та фактори якості рішень.

Тема 3. Аналіз зовнішнього й внутрішнього середовища та їх вплив на реалізацію альтернатив

Стратегічні та тактичні рішення, їх особливості й взаємозв'язок. Вплив факторів зовнішнього середовища на прийняття управлінських рішень. Вплив факторів внутрішнього середовища на функціонування підприємства. Прогнозування стану зовнішнього середовища.

Тема 4. Евристичні методи розробки управлінських рішень

Методологія процесу розробки рішень. Організація розробки рішень. Евристичні методи розробки та прийняття рішень. Організація та ефективність використання експертних оцінок.

Тема 5. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень

Системний аналіз в теорії прийняття рішень. Традиційні методи економічного аналізу. Математичні методи в економічному аналізі. Багатопланові аналітичні методи.

Тема 6. Розробка та вибір управлінських рішень в умовах невизначеності й ризику

Поняття умов невизначеності та ризику. Ризики та заходи з їх зменшення. Правила та критерії прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику. Психологія поведінки в ситуаціях ризику та використання механізму інтуїції для розробки рішень.

Тема 7. Методи оцінки рішень

Ефективність рішень і потреба в їх оцінюванні. Економічна оцінка управлінських рішень. Показники оцінки рішень.

Тема 8. Організація та контроль виконання управлінських рішень, система відповідальності

Організація виконання прийнятих рішень. Значення, функції, види та методи контролю. Соціально-психологічні аспекти контролю. Управлінські рішення та відповідальність.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Консультації	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Процес управління й управлінські рішення	15	2	2	2	9
Тема 2. Технології та моделі процесу розробки управлінських рішень	15	2	2	2	9
Тема 3. Аналіз зовнішнього й внутрішнього середовища та їх вплив на реалізацію альтернатив	12	2		2	8

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Евристичні методи розробки управлінських рішень	12	2		2	8
Тема 5. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень	9			1	8
Тема 6. Розробка та вибір управлінських рішень в умовах невизначеності й ризику	9			1	8
Тема 7. Методи оцінки рішень	9			1	8
Тема 8. Організація та контроль виконання управлінських рішень, система відповідальності	9			1	8
Усього годин	90	8	4	12	66

8. Індивідуальні науково-дослідні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачене.

9. Методи навчання

Методи навчання:

- інформаційно-рецептивний;
- ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- евристичний.

10. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік.

Перелік залікових питань для здійснення підсумкового контролю успішності навчання

1. Теоретичні основи розробки, прийняття та реалізації рішень.
2. Природа управлінських рішень.
3. Класифікація та типологія рішень.
4. Графічне зображення проблемної ситуації.
5. Технологія розробки рішень.
6. Моделювання процесу розробки рішень.
7. Підходи в прийнятті рішень різними школами управління.
8. Умови та фактори якості рішень.
9. Стратегічні та тактичні рішення, їх особливості й взаємозв'язок.
10. Вплив факторів зовнішнього середовища на прийняття управлінських рішень.
11. Вплив факторів внутрішнього середовища на функціонування підприємства.
12. Прогнозування стану зовнішнього середовища.
13. Методологія процесу розробки рішень.
14. Організація розробки рішень.
15. Евристичні методи розробки та прийняття рішень.
16. Організація та ефективність використання експертних оцінок.
17. Системний аналіз в теорії прийняття рішень.
18. Традиційні методи економічного аналізу.
19. Математичні методи в економічному аналізі.
20. Багатопланові аналітичні методи.
21. Поняття умов невизначеності та ризику.
22. Ризики та заходи з їх зменшення.
23. Правила та критерії прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику.
24. Психологія поведінки в ситуаціях ризику та використання механізму інтуїції для розробки рішень.
25. Ефективність рішень і потреба в їх оцінюванні.
26. Економічна оцінка управлінських рішень.
27. Показники оцінки рішень.

28. Організація виконання прийнятих рішень.
29. Значення, функції, види та методи контролю.
30. Соціально-психологічні аспекти контролю.
31. Управлінські рішення та відповідальність.

11. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Усне опитування, самостійні роботи, залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік з дисципліни зараховано, якщо студент дав правильні відповіді на більше половини заданих викладачем запитань;

залік з дисципліни незараховано, якщо студент дав правильні відповіді на менше половини заданих викладачем запитань.

14. Список джерел

1. *Василенко В. О.* Теорія і практика розробки управлінських рішень : [навч. посіб.] / В. О. Василенко. – К. : ЦУЛ, 2003. – 420 с.
2. *Гевко І. Б.* Методи прийняття управлінських рішень : [підручник] / І. Б. Гевко. – К. : Кондор, 2009. – 188 с.
3. *Дерлоу Дес.* Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень / Дес Дерлоу. – К. : Наук. думка, 2001. – 244 с. – (ілюстр.). – Усе про менеджмент.
4. Комп'ютерна підтримка прийняття рішень на різних рівнях державного управління : метод. рек. та зб. завдань Укр. Акад. держ. упр. при Президентіві України. – К. : УАДУ, 1998. – 54 с. – (ілюстр.).
5. *Садовська І. Б.* Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень : монографія / І. Б. Садовська. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 228 с.
6. *Таркуцяк А. О.* Фінансовий аналіз та управлінські рішення (на прикладі роботи вищого навчального закладу) : [навч. посіб.] / А. О. Таркуцяк. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2001. –